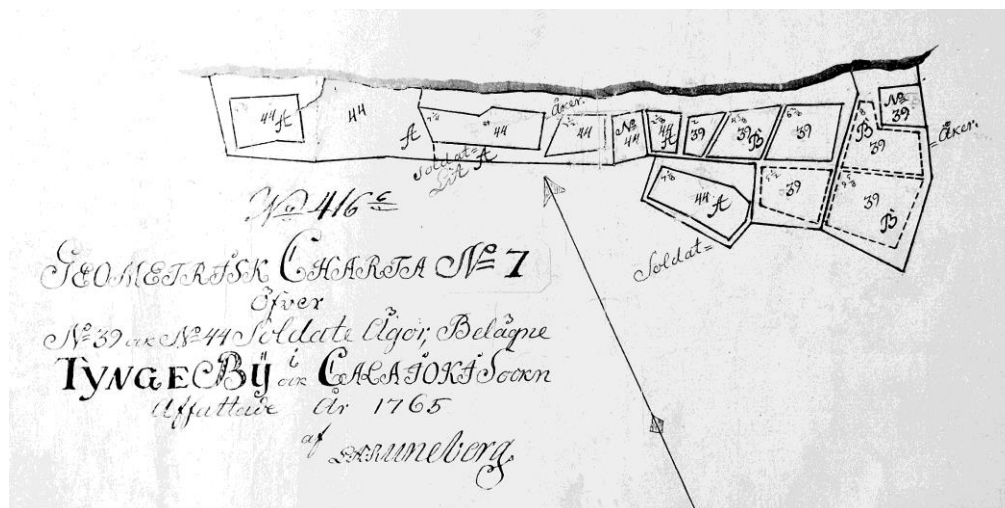

**Ruotu #39 Rachkomäki
Kääntä/Kalajoki**

Sotilastorppa sijaitsi Kalajoen Käännällä kylän yhteismaalla 15 km rantatieltä ja 5 km Alavieskan kappelilta (katso kartta sivulla 376). Vuonna 1733 ruodun muodostivat talot:

#10 Niskala Erik Mårtenss	Kääntä
#3 Kääntä Matts Mattss	Kääntä
#7 Haapakoski Hindrich Ericss	Kääntä
#13 Lapinoja Pähr Pährss	Tynkä

Kartta sotilastorppien #39 ja #44 ja niiden peltojen sijainnista Kalajoen Tyngällä. Torpan #39 tontti oikeassa yläkulmassa, #44 keskellä. Kartan on piirtänyt A. Runeberg vuonna 1765.

Vuoden 1752 katselmuksessa todettiin, että tupa tuli nostaa kivijalalle ja samalla takka tuli laittaa muuriraudat ja korjata 7 rikkiäistä ikkunaruuua. Aitta oli osin painunut maahan, joten se tuli nostaa ylös nurkkakivien päälle ja samalla jyväärit ja saranat tuli laittaa kuntoon. Navetta oli rakenteilla, mutta ilman kivijalkaa, joten se tuli nostaa ja laittaa kunnollinen kivijalka. Ladon räystästä tuli korjata ja oveen laittaa saranat. Juomaveden sotilas sai lähellä virtaavasta joesta. Pellot olivat hyvässä viljelyksessä ja määrälän ylittävää reilut kolme kapaalaa luvattiin sotilaan käyttöön veloituksetta. Pehr Lapinoja ja Erich Niskala lupasivat korjata torpan aidat, yhteensä liki 250 metriä. Edellinen sotilas oli polttanut yli 30 metriä väliaitaa, mikä tuli nyt ruodun rakentaa uudelleen ja periä saatavansa kyseiseltä entiseltä sotilaalta. Ruotutalolliset aikoivat raivata kylän takamailta nimeämensä niitypalstat tulevana syksynä.

Kruununtalallinen Erick Niskala väitti, että torppa ja sen pellot oli aidattu hänen Krapuniitty-nimiselle niitylle, minkä takia hän vaati, että torppa tuli siirtää. Muut ruotutalolliset taas todistivat, ettei kyseinen paikka ollut koskaan kuulunut Niskalan maihin, vaan ollut vanhastaan sotilastorpan paikka ja myös nykyisessä ruodutuksessa torpalle osoitettu. Niskalaa pyydettiin kääntymään asiassa maaherran puoleen, jos hän halusi sitä vielä viedä eteenpäin.

Vuoden 1779 katselmuksessa tupa tuli kattaa ja sotilaan piti hankkia ladon oveen saranat.

Vuoden 1782 katselmuksessa tuvan ikkunat piti korjata, navetan katolle piti uusia useita malkapuita ja lato piti korjata. Jokaisen ruotutalollisen tuli toimittaa sotilalle kaksi kuormaa aidaksia ja kuorma tolppavärkkiä, jotta hän voi korjata torpan aidat. Tämän torpan riihi oli tarkoitus siirtää tämän ja torpan #44 välille. Ruodun #44 talolliset lupasivat toimittaa kymmenen uutta hirttä ja tarpeelliset malkapuut riihen korjaamiseksi siirron yhteydessä.

Vuoden 1791 katselmuksessa tuvan ikkunapielet tuli korjata ja seinät tiivistää. Aitan nurkat piti laudoittaa ja aittaan tarvittiin uusi ovi. Navetta piti uusia. Pellot olivat välttävissä kunnossa, mutta ojat ja aidat tuli kunnostaa. Haapakoski ja Niskala olivat raivanneet uutta niitymaata. Puutteen piti korjata vuoden kuluessa 3 riikintaalerin 16 killingin sakon uhalla.

Markus Markuss Blåberg 1734–1743

Markus on syntynyt Pohjanmaalla noin vuonna 1697–1701. Hänet otettiin sotilaaksi 12.8.1725 entisen Pyhäjoen komppanian numerolle #23, mistä hänet siirrettiin vuonna 1734 tähän ruotuun. Ilmeisesti hän osallistui Hattujen sotaan vuosina 1741–42. Hän sai eron palveluksesta 8.10.1743, jolloin hänellä todettiin olevan vikaa oikean käden sormessa ja vanha vaiva rinnassa oikealla puolella, joten hänen todettiin olevan kykenemätön sotaretkelle. Hän käytti edelleen vanhan mallista hattua, sukia, liiviä ja kengänsolkia.

Marcus Blåberg s.~.1690, k.1.4.1768 Alavieska, 1.puoliso **Helena** s.~.1682, k.1.4.1757 Alavieska, vihitty 2.avioon 30.11.1764 Alavieska leski **Carin Henriksdr Haapakoski**. Carinin 1.puoliso sotilas #44 **Samuel Pehrss Steen** k.17.9.1748.

Simon (Enterberg/) Blåberg 1744–1748

Simon on syntynyt noin vuonna 1723. Hänet otettiin sotilaaksi 28.8.1743 ruotuun #35, mistä hän sai sotilasnimen **Enterberg**. Hänet siirrettiin tähän ruotuun 24.7.1744 ja hän sai ruodun nimen **Blåberg**. Hän kuoli Helsingissä 4.12.1748, ilmeisesti linnoitustöissä Suomenlinnassa.

Kirkonkirjoissa ei tietoja.

Christer Pehrss Blåberg (/Hällström) 1750–1762

Christer on syntynyt Savonlinnassa noin vuonna 1729–31. Hän oli 173 cm pitkä. Hänet otettiin sotilaaksi 20.2.1750 (tai 26.1.1750). Vuosina 1750–51 hän oli linnoitustöissä Helsingissä. Huhtikuussa 1751 hän oli sairaana Malmilla, elokuussa taas komennuksella Sipoossa. Hän osallistui Pommerin sotaan vuosina 1757–62. Marraskuussa 1761 hänet komennettiin krenatööripataljoonan. Hänet siirrettiin Pommerin sodan jälkeen 20.1.1763 ruotuun #25.

Katso ruotu #25.

Johan Rask 1767–1773

Johan on syntynyt Pohjanmaalla noin vuonna 1744. Hän oli 176 cm pitkä. Hänet otettiin sotilaaksi 18.6.1767. Hän kuoli Suomenlinnassa 29.6.1773. Ilmeisesti hän oli mukana, kun Pohjanmaan rykmentti komennettiin Kustaa III:n vallankaappauksen takia syksyllä 1772 Suomenlinnaan, missä talven ja kevään aikana kuoli melkein viidesosa miehistä.

Johan Mattss Rask, vihitty 30.11.1770 Kalajoki **Margeta Michelsdr Niemi** (vanh. **Niemi Michel Michelss** ja **Susanna Andersdr**).

Christian/Chirster Rask 1774–1790

Christian on syntynyt Ruotsissa tai Norjassa noin vuonna 1744. Hän oli 167 cm pitkä. Hänet otettiin sotilaaksi tähän ruotuun 18.2.1774. Hän osallistui Kustaa III:n sotaan vuosina 1788–90 palvellessaan kesän 1788 saaristolaivastossa fregatti Turunma Ragvaldsilla ja 18.10.–1.11. (tykki-)sluupilla. Keväällä 1789 hän marssi komppanian mukana itärajalta Joensuuun. Ilmeisesti hän osallistui vuoden 1789 taisteluihin Savon rintamalla. Hän sai eron palveluksesta 4.1.1790.

Christian Olofss Rask, myöh. **Konu**, s.~.1754, k.28.1.1830, vihitty 1.avioon 16.10.1778 Kalajoki **Beata Sigfridsdr Lapinoja** s.24.12.1756 Kalajoki, k.19.11.1794 Kalajoki (vanh. **Lapinoja Sigfrid Pehrss** s.6.2.1732 ja **Gertrud Jacobsdr Käändä** s.~.1734), vihitty 2.avioon 9.1.1796 Kalajoki leski **Anna Mattsdr Kytökangas**, ent. **Matela**, s.1.10.1753 Paavola (RK/Kalajoki: s.21.3.1754), k.28.5.1831 Kalajoki (vanh. **Matela Matts Thomass** s.30.12.1728 ja **Maria Danielsdr** s.14.8.1731). Christianin sotilasuran jälkeen he asuivat Kalajoella Tyngän Konussa vuodesta 1794 lähtien. Anna vihitty 1.avioon 8.5.1774 Paavola **Matts Hanss Kytökangas**, ent. **Kocko**, s.11.9.1748 Paavola, k.21.1.1795 Alavieska (vanh. **Kocko Hans Mattss** s.~.1721 ja **Margareta Henricsdr**).

Lapset:

Pehr s.13.12.1778 Kalajoki, k.8.12.1794 Kalajoki,

Beatha s.7.11.1780 Kalajoki, vihitty 12.11.1802 Kalajoki **Nils Anderss Metsälä** s.24.5.1778 Kalajoki (RK/Kalajoki: s.14.5.1778) (vanh. **Metsälä Anders Johanss** s.27.4.1738 Alavieska ja **Anna Johansdr Hakola** s.24.10.1734). Nils tuli kotivävyksi Kalajoella Tyngän Konuun.

Heillä lapset:

Anders s.6.8.1803 Kalajoki, vihitty 27.5.1824 Kalajoki **Anna Johansdr Suvando** s.18.7.1806 Kalajoki (vanh. **Suvando Johan Anderss** s.19.10.1771 Kalajoki ja **Lisa Johansdr Rahja** s.25.5.1770 Kalajoki (RK myös: s.20.5.1770)),

Anna Beata s.19.8.1807 Kalajoki, vihitty 26.6.1837 Kalajoki **Ephraim Michelss Jyringi**, ent. **Tilvisniska/Hihnala**, s.26.5.1809 Kalajoki (vanh. **Hihnala Michel Abrahamss** s.9.7.1779 Kalajoki ja **Anna Jacobsdr** s.24.7.1773). He olivat isäntinä Sievin Luokala-Jyringissä l. Koskelassa,

Elisabeth s.26.8.1811 Kalajoki, vihitty 22.6.1835 Kalajoki **Thomas Mattss Suvando** s.28.8.1806 Kalajoki (vanh. **Suvando**, ent. **Keskikotila, Matts Anderss** s.8.1.1778 Nivala/Haapajärvi ja **Brita Thomasdr Suvando**, ent. **Storalajoki**, s.27.2.1779),

Maria s.28.10.1814 Kalajoki, vihitty 8.3.1835 Kalajoki **Emanuel Aronss Juvola** s.4.10.1805 Kalajoki (vanh. **Juvola Aron Olofss** s.12.9.1771 Kalajoki (RK: s.9.12.1771) ja **Lisa Johansdr Antila**, ent. **Korhonen**, s.17.11.1770 Sievi),

Christian s.31.1.1818 Kalajoki, k.7.2.1818 Kalajoki,

Brita Caisa s.2.3.1821 Kalajoki, k.23.1.1824 Kalajoki,

Nils s.10.1.1827 Kalajoki, k.26.11.1830 Kalajoki,

Sigfrid s.10.4.1783 Kalajoki, k.23.4.1784 Kalajoki,

Catharina s.23.8.1784 Kalajoki, k.20.5.1785 Kalajoki,

Maria s.12.2.1786 Kalajoki, k.28.4.1787 Kalajoki,

Lars s.11.2.1788 Kalajoki, k.20.10.1828 Kalajoki, vihitty 30.9.1808 Kalajoki **Maria Larsdr** (/Abrahamssdr) **Käändä** s. _ _ .1788.

Lapset:

Johannes s.11.12.1808 Kalajoki, k.29.1.1833 Kalajoki,

Abraham s.9.2.1812 Kalajoki, k.30.4.1817 Kalajoki,

Nils s.17.4.1815 Kalajoki, k.8.11.1835 Kalajoki, vihitty 15.6.1834 Kalajoki **Greta Lisa Simonsdr Saucko** s.26.4.1809 Kalajoki (vanh. **Saukko Simon Simonss** s.29.2.1762 ja **Maria Mattsdr Sedergren** s.8.6.1765 Kalajoki (RK: s.6.8.1765) (jonka vanh. sotilas #22 **Matts Johanss Cedergren**, ent. **Nauha**, s.4.7.1701)),

Anna Brita s.27.7.1817 Kalajoki, k.2.8.1817 Kalajoki,

Beata s.30.6.1818 Kalajoki, k.6.7.1818 Kalajoki,

Jacob s.20.8.1819 Kalajoki, vihitty 28.6.1840 Kalajoki **Johanna Marcusdr Vettenoja** s.2.10.1818 Kalajoki (vanh. **Vetenoja Marcus Jacobss** s.9.9.1771 Kalajoki (RK: s.5.9.1771) ja **Beata Johansdr Talus** s.11.6.1778 Alavieska),

Maria Elisabeth s.4.11.1821 Kalajoki, vihitty 21.6.1840 Nivala **Johan Fredricss Karlela** l. **Rivander** s.6.2.1819 Nivala (RK:ssa kastepäivä 7.2.1819). Maria meni Nivalaan 26.4.1837,

Susanna s.6.3.1791 Kalajoki, k.25.12.1795 Kalajoki,

Anna (Konu) s.31.5.1793 Kalajoki k.3.6.1800 Kalajoki,

Anna Mattsdr:n lapsi ed. aviosta **Matts Hanss Kytökankaan** kanssa:

Susanna s.4.5.1783 Alavieska (RK/Kalajoki: s.4.4.1783).

Erik Rask 1790–1809

Erik on syntynyt Pohjanmaalla noin vuonna 1761. Hän oli 167 cm pitkä. Hänet otettiin sotilaaksi 26.1.1790. Vuonna 1790 hän osallistui Kustaa III:n sodan loppuvaiheessa rykmentin sotatoimiin Savonlinnan seudulla. Kesän 1795 hän oli linnoitustöissä Hankoniemessä. Vuonna 1804 hänen todettiin yhä käyttävän vanhan mallista sotilasasua. Hän osallistui Suomen sotaan vuosina 1808–09 palvelen huhtikuuhun 1809 asti. Vuonna 1812 hänellä todettiin olevan 1 riikintaalerin 42 kilingin palkkasaatavat joulukuun 1808 ja helmikuun 1809 väliseltä ajalta. Hänelle myönnettiin 9.4.1823 sotilashuonerahastosta 3.luokan eläke.

Eric Bertilss Rask, ent. **Cangas** (/Kårtet), s.2.4.1760 Ylivieska (RK myös: s.4.4.1760 ja s.4.7.1760), k.25.3.1826 Kalajoki (vanh. **Cangas Bertil Johanss** s.31.1.1723 Ylivieska ja **Maria Pählsdr Hannula** s.26.12.1726 Ylivieska), vihitty 31.1.1790 Alavieska **Anna Johansdr Ruhkala** s.5.4.1765 Kalajoki, k.11.11.1819 Kalajoki (vanh. **Johan Enokss Ruhkala** s.1.1.1728, k.28.11.1772 Kalajoki ja **Walborg Andersdr Lyly**). Eric oli vihittäessä varamies. Eric ja Anna olivat palkollisina Alavieskan Käännällä vuosina 1788–90. Heidät on merkitty sotilastorppaan vuosina 1791–1819.

Lapset:

Maria s.2.11.1790 Kalajoki (RK myös: s.11.2.1790), k.14.6.1803 Kalajoki,

Johan s.5.9.1792 Kalajoki, k.6.6.1793 Kalajoki,

Anna s.30.8.1794 Kalajoki, vihitty 6.6.1817 Oulainen **Matts Henricss Saari**, ent. **Kehäsaari**, s.19.2.1794 Oulainen (vanh. **Kehäsaari**, ent. **Tickala, Henric Nilss** s.3.1.1760 Oulainen ja **Margeta Thomasdr Waicko** s.24.4.1757 Oulainen). Anna muutti Oulaisiin 28.12.1811. He asuivat Oulaisten Piippsjärvellä itsellisinä/mäkitupalaisina Ketolan torpassa.

Heillä lapset:

Henric s.17.11.1817 Oulainen, k.pienenä,

Greta Lisa s.13.2.1821 Oulainen,

Catharina/Carin s.3.9.1824 Oulainen, meni Vihantiin 15.11.1842,

Anna s.3.6.1830 Oulainen, vihitty 1.12.1851 Oulainen **Henric Johanss Luimula** s.20.2.1831,

Anders s.26.11.1796 Kalajoki, vihitty 25.6.1820 Kalajoki **Anna Henriksdr Trogen** s.31.7.1781 Pyhäjoki (vanh. sotilas #62 **Trogen Hendrich Nilss** s.1.1.1755 ja **Lisa Erichsdr Marsfält** s.12.2.1757 Pyhäjoki). **Suomen asutuksen yleisluettelon** (SAY) mukaan Anders oli irtolaisena Ylivieskassa vuonna 1808,

Eric s.2.4.1799 Kalajoki, vihitty 30.12.1833 **Lisa Henricsdr Suomala** s.28.5.1795 Alavieska (vanh. **Suomala**, ent. **Alajoki/Pystö, Hindrik Simonss** s.25.1.1760 Kalajoki (RK myös: s.1.1.1761) ja **Maria Israelsdr Tassila** s.28.7.1772 Alavieska),

Lisa/Elisabeth s.13.4.1801 Kalajoki, k.7.1.802 Kalajoki,

Britha s.13.4.1801 Kalajoki, k.29.4.1801 Kalajoki,

Beata s.14.1.1803 Kalajoki, k.26.6.1803 Kalajoki,

Christina s.15.4.1804, k.16.5.1805 Kalajoki,

Albertina s.6.9.1806 Kalajoki, k.18.8.1807 Kalajoki.